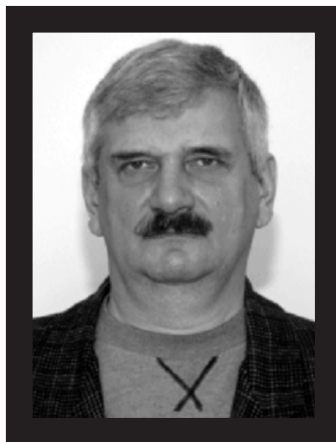

ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСІЯ ЗАРЕЦЬКОГО

24 грудня 2018 р., на 64 році життя, після тривалої хвороби передчасно пішов із життя кандидат філологічних наук, культуролог, громадський діяч, біограф і дослідник творчості своїх батьків – шістдесятників Алли Горської та Віктора Зарецького, член Наукової ради наукового Центру дослідження проблематики українського шістдесятництва Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України Олексій Вікторович Зарецький.

О. Зарецький народився у Києві 16 листопада 1954 р. Закінчив відділення прикладної лінгвістики Київського університету імені Тараса Шевченка (1977). Там же, при кафедрі загального мовознавства та класичної філології, 1983 р. закінчив аспірантуру, а 1984 р. захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності “загальне мовознавство” (науковий керівник проф. А. Білецький). Працював в Інституті кібернетики Академії наук (1977 – 1980), Київському педагогічному інституті іноземних мов (1980 – 1986), Київському вищому зенітному ракетному інженерному училищі (1986 – 1990). З 1995 р. – старший науковий співробітник, а протягом 1996 – 1998 рр. – учений секретар Інституту української мови НАН України, де досліджував політичний дискурс доби пізньої УРСР і незалежної України, результатом чого стала його монографія “Офіційний та альтернативний дискурси. 1950 – 1980-ті роки в УРСР” (2003, 2008). У 1998 – 2000 рр. працював за сумісництвом професором Київського національного університету культури і мистецтв при кафедрі культурології: читав спецкурси “Дискурс української культури 1950 – 80-х рр.”, “Проблеми українського постмодернізму”. У 2009 – 2015 рр. працював у Науково-дослідному інституті українознавства, де досліджував шістдесятництво як культурне, суспільне, мистецьке явище; світовий контекст українського шістдесятництва. Завідував відділами координації вітчизняних і зарубіжних центрів українознавства (2010 – 2011), культурологічних досліджень (2014 – 2015).

Великий патріот і подвижник, О. Зарецький зробив неоціненний внесок у дослідження українського шістдесятництва. На початку 1990-х років він сприяв закладенню низки фондів, що стосувалися життя й творчості його батьків, в архівах і музеях України – Центральному державному архіві музеї літератури і мистецтва, Національному музеї літератури, Національному художньому музеї та ін., які стали основою для дослідження українського шістдесятництва, виставкової і просвітницької роботи. Також надав твори батьків для фондів за кордоном – найбільшій у світі колекції радянського нонконформізму – Нортон та Ненсі Додж Ратгерського університету, Музею Берлінської стіни Чекпойнт Чарлі. У часописах “Київ”, “Образотворче мистецтво”, “Слово і Час” опублікував нотатки та епістолярій Алли Горської і Віктора Зарецького. Тоді ж зібрав усні спогади про А. Горську – вони стали однією з основ документального збірника “Червона тінь калини. Алла Горська” (1996, у співавторстві з М. Маричевським), а пізніше – “Пошуки коріння. Художник Віктор Зарецький” (2009).

У 1991 – 1994 рр., працюючи радником міністрів культури України Л. Хоролець та І. Дзюби, координував низку заходів: читань, виставок, меморіальних вечорів, присвячених 30-річчю від часу активної діяльності Клубу творчої молоді “Сучасник” (1993). Зініціював наказ Мінкультури “Про відзначення 25-річчя від дня смерті визначної художниці та громадського діяча Алли Горської”: було встановлено і відкрито наприкінці листопада 1995 р. меморіальну дошку на будинку по вул. Терещенківській (раніше – Репіна), 25, де у 1944 – 1970 рр. жила А. Горська; проведено виставку в Національному художньому музеї у листопаді – грудні 1995 р.; встановлено новий пам’ятник на могилі (відкрито у листопаді 1999 р.). 2010 р. уперше опрацював у ГДА СБУ й опублікував розсекречені у 2008 – 2009 рр. документи, що стосуються А. Горської, брав участь у кількох громадських розслідуваннях її вбивства. Популяризатор теми шістдесятництва в Польщі – його статті там неодноразово перекладали й публікували. Член ради Центру українсько-польських студій (з 2001 р.), учасник багатьох наукових конференцій і громадсько-політичних українсько-польських заходів, учасник програми обмінів академій наук Польщі та України та ін.

У квітні 2011 р. О. Зарецький був обраний головою правління ГО “Музей шістдесятництва”. За його активної участі було проведено організаційно-адміністративну роботу, що стосувалася архітектурно-будівельної експертизи приміщення по вул. Олесь Гончара, 33, ремонту, встановлення музейного обладнання (музей було відкрито 22 серпня 2012 р.).

Автор спогадів про І. Гончара, М. Лукаша, Є. Сверстюка, Л. Танюка, О. Заливаху, П. Мощича, редактор книжок Л. Огнєвої про А. Горську, підготовлених значною мірою на базі фондів ЦДАМЛМУ, консультант дослідників творчості художників-шістдесятників О. Авраменко, Л. Смирної, які видали монографії про В. Зарецького.

Похований О. Зарецький 26 грудня 2018 р. в Києві на Байковому цвинтарі.

Науковий Центр дослідження проблематики українського шістдесятництва висловлює щирі співчуття рідним та друзям покійного. Вічна Йому Пам’ять!